

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

De Rebus Britanniae Novis

Barclay, John

Francopoli, [ca. 1640]

Ad N. Virvm Clarissimvm. De Statu Rerum Britannicarum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39759

*AD N. VIRVM
CLARISSIMUM.*

*De Statu Rerum Bri-
tannicarum.*

L*IAS* accepi lite-
ras, V. C. quibus te
vehementer dolere
scribis patriæ vi-
cem, & luctuo-
sum hunc Regni Britannici ca-
sum. Proinde ad leniendum animi
dolorem, petis de Britannicarum
rerum felicitate sub Catholicis
quondam Principibus aliquid à
me audire. Quòd doleas in hac cau-
sa, que grauíssima est, laudo satis.
Nec petitionem vitupero. Sed
vereor multum, ne non tam facile

EPISTOLA.

tibi sit modum ponere dolori, a de
 in promptu est audire meliora. Ra. pr
 ra est concordia immensa calamit. sto
 tatis, cum iucunda präteritorum P
 recordatione. Memini Israëlitā tū
 patrio solo extorres apud Chal. E
 deos, ad antiqua Sionis recorda ill.
 tionem nequaquam temperasse de
 lachrimis. Verūm, si tantus amo cæ
 est, aurea illa secula, cum ha. I
 ferrea ætate Britannica compa. no
 rare; & intueri, quā dispari Do. tū
 mino dominetur hodie insularum. a
 regina Britannia, quæ fuit olim iu
 felix & fortunata; habes apud te m
 gloriæ istius præcones, historiarum &
 conditores illustres, qui quid ipsa v
 rectè fecerit, in lucem dederunt. g
 Hos consule, ut hanc temporum t
 & iniuriarum fallas molestiam. s
 Hi quid domi forisque gesserit, c
 demum quā temporum felicitate I
 floruerit, docebunt. De qua lau. h
 dum p arte & materia, si aliquid b
 etiam à me, ut scribis, audire desi. s

EPISTOLA.

*ri, ad eas, pareo; sed dabis veniam, si
 Ra. pro rei grauitate ultra legem Epi-
 lamistole excurrat interdum oratio.
 torum Præteribo etiã multa, iturus tan-
 elita tum per summa temporum capita.
 Chab Et primùm, ne numerabo quidem
 orda illa quæ in ultimis habenda iudico,
 esse de claris ingenijs, de salubritate
 amo cæli, de opibus quamuis magnis.
 n ha Hæc, inquam, & quæcumque ipsi
 n pa non fecimus, prætere prætere: quã-
 Do tumvis ex longa Regum serie, &
 arum atavis bellica laude claris, ad-
 olim iunctam habeãt & collectam com-
 id te mendationem. Illud hîc caput est,
 rum & quod ad rem præsentem facit
 ipsa vel maximè, Britannos insigni er-
 unt. ga Deum floruisse quondam pic-
 rum tate. Dies me deficerent & anni,
 am. si vellem in hoc genere rerum præ-
 rit, clarè gestarum seriem retexere, si
 ate Britannie decora, & felicia ex
 au. hoc capite incrementa. Præteri-
 uid bo sanè obscuriora illa tempora,
 est sub duobus Cesaribus, Dictatore*

EPISTOLA.

& Claudio, quando nondum fides
 Christiana apud indigenas, ut loquitur
 Cæsar, & primos Insularum
 Dominos illuxit. Claviosa sunt sœcu-
 lula illa, Britannisque illustriora
 sub magno Constantino, Britanni-
 nicâ prole clarissimâ. Imò & multo
 ante eum annis, aureum illud
 fulsit sæculum, quando imperantibus
 Commodus, anno supra centesimo
 octogesimo tertio, Lucius in
 maiori Britannia Rex, Christiana
 na sacra, ut Beda auctor est, pri-
 mus admisit; ac ut scribit Tertul-
 lianus, Britannorum inaccessa
 Romanis ducibus loca, Christo
 subdita esse cœperunt. In quo glo-
 rioso opere, magni illi, & sanctis-
 simi viri, Fugatus & Damianus,
 non Caluini alicuius, sed Eleuthe-
 rij Romani Pontificis auctoritate
 nitentes, Britannis Apostolico af-
 flatu illuxerunt. Durum est No-
 uatoribus non posse se ad hæc in-
 corrupta tempora prouocare. Nec

A. 183
 Christi.

EPISTOLA.

in fide silentio prætereundum est, in illis
 ut loquendi in ijs, fuisse pro felici omine
 insulæ nobilem illum mu-
 nt sarum, Romani imperij apud Bri-
 tannos limitem. Certè ut nascenti-
 bus sacris Christianis, fides vera
 non haberet obstaculū, & moreretur
 illi antiqua supersticio; & propa-
 rantur gatà deinceps per Petri successores
 verè pietate, haberent ruinæ im-
 pietatis illustrem honoris tumulum,
 quo exciperentur. Neque hic ste-
 terunt initia illa pietatis Britan-
 nica. Quod ut clariùs appareat,
 hac narratione, sed paucis, per
 duo illa Britanniarum nobilissima
 regna. A primà fidei luce pauci
 exhibant anni, quando Donaldum
 dedit Scotia principem, & quidem
 in Regum serie septimum supra
 vicesimum: sed Christianà profes-
 sione primum. Postea verò cum ibi
 à Regibus tredecim piè sub Roma-
 nâ fidei professione regnatum fuis-
 set, suscepit regni gubernacula

EPISTOLA.

Fergusus eius nominis secundus
 & magnus apud omnes habitus
 Princeps: sub quo, & deinceps
 adnitente summo Pontifice, ita
 floruit res Christiana sine Caluista
 niana hæresi; ut si à Donaldò Casta
 tholico rege primo numerum in eas da
 reperias tam feliciter regnatum ne
 esse per Reges octuaginta, ad nos
 fra usque tempora: ut nec stem. ti
 ma regium deficeret, nec Rex es. m
 set, qui palàm Ecclesiæ Romanæ lig
 non obtemperaret. Tale fuit per
 tot sæcula boreale hoc, & inac.
 cessum olim Romanis Imperatori. fu
 bus regnum; certè ut alijs titulis sa
 prisca pietatis, ita etiam societate te
 arctà cum Romanis Pontificibus g
 clarissimum. Et ne plura comme. it
 morem, testes huius rei sunt totis n
 his sæculis ipsa sacrarum ædium n
 donaria: quæ si loqui possent, p
 Caluini ministros opprobrijs, ut st
 novos impostores, insequerentur. r
 Testes visenda templa ante mille. u

EPISTOLA.

*undus annos Deo erecta, sub titulis Apo-
 abitu stolorum, & Matris Dei beatissi-
 nceptæ. Quid de peregrinationibus ad
 e, in Christi incunabula à Hieronymo
 Calu, laudatis? Ipsi denique rerum ge-
 o Castarum scriptores antiquissimi, Be-
 inear da & alij testes sunt omni exceptio-
 natum ne maiores: quibus non credere,
 id no. stupor est; velle plus nouis aposta-
 stem. tis deferre, insania. Hæc de trans-
 ex es. muranis: qui annis antè mille re-
 nana. ligione sunt Catholici, Apostolici,
 t per & Romani.*

*Nec minor in hoc pietatis studio
 tori. fuit apud Australia regna multis
 titulis sæculis gloria. Hanc insulæ par-
 tate. tem hodie Angliam indigitant: re-
 tibus. gnum ut armis & opibus potens;
 me. ita antiquæ pietatis monumentis
 totis. nobile. Est hæc Cismurana Britan-
 ium. nia, à Commodi Imperatoris tem-
 ent, poribus piè & Romano ritu Chri-
 ur. stiana. Sed quibus initijs? quò ve-
 ille. rerum successu ad tantam excre-
 uerit Anglia gloriam; iam pau-*

EPISTOLA.

cis, quando id audire desideras, D
 accipe. Anno ab epochâ Chri A
 449 449. cum australis huius Brita gu
 niæ incolæ, multis quidem an vt
 annis Christiani, grauiâ patere bi
 tur à Transmuranis: Saxones est
 Anglos è Germaniâ, copias au cù
 xiliares, euocarunt. Sed aduen ce
 breui rerum domini, & superiori (q
 facti, ac Prouincias inter se pa du
 titi, heptarchiam constituerunt. be
 quamuis Saxonice heptarchie du re
 xio, si originem spectes, prima no ri
 esset; tamen accessione reliquorum C
 sub heptarchijs regnorum, factu n
 est omnium imperatrix, atque am li
 plissima. Hi Saxones dicti Occi st
 dentales sunt, apud quos ab ann d
 522 522 regnatum est per 22 Reges n
 usque ad Aluredum: cui sub an se
 872 num 872 obuenit monarchia, & q
 à quo Angliæ nomen, Prouincijs n
 quibus est potitus, fuit inditum f
 Inde verò propagata successio est a
 usque ad Gulielmum. Normania
 Ducem,

EPISTOLA.

ras, Ducē, qui anno 1067 coronatus in 1067
Chri Angliā, dictus est cōquestor, & sub
Brita quo Saxonum regnū cessauit. Hic,
a an ut auctor est Malmusberiensis no-
terer bilis scriptor, hères regni scriptus
nes est ab Eduardo liberis orbato: sed
is an cūm obniterentur Angli aliqui, ac-
duen cepto à summo Pontifice vexillo
rion (qui tunc erat Alexander secun-
e pa dus) Angliæ Dominus euasit. Ha-
nt. b bent certè hic Britannici Nouato-
ie d res, quod mirentur, & simul imita-
ra n ri deberent: nullum in tot sæculis,
orur & annorum iliade reperiri Calui-
fact nianum ministrum, qui aut bel-
e an lum Romano Pontifici, aut Chri-
Occi stianis, quòd Christiani essent, in-
ann dixerit: non Regem, non Ducem,
eges non cætum ullum, à primis Chri-
b an stianæ religionis temporibus: aut
t, & qui eam Sedem ut Apostolicam
acij non sit veneratus. I quæso per hi-
tam storiarum singula capèta, Lucios
o est inuenies, Aluredos, Gulielmos, &
ania vsque ad hæc Apostatarum po-
cem,

EPISTOLA.

stremis tempora alios, æquè fidei
Apostolica Romana & virtutibus pluri
alijs conspicuos. Eoque plures pro illi
gressi sunt, ut pietatis quoddam nã
vectigal Romano Pontifici pensare no
tarent; sanè amoris ergo & bene de
uolentiæ erga sedem Apostolicam, pr
cam, à qua tot pietatis semina acceperunt.
Sed age iam Calvinianum an
Minister, qui nudius tertius in lucem
venisti; vide, quibus progenita sit
Christiana Britannia parentibus; quo
ubere lactata, & à fratribus
quibus prima, ac toties repetita sto
ad pietatem acceperit hortamèta. Sa
Pizebit te, si sanæ mentis es, & na
pudebit ingrata mentis erga parentem,
cùm te videas extremo hoc seculo
paricidam, ne fieres more maiorum,
eterni hæres & incolæ domicilij.
Venio ad alteram narrationis partem,
quàm sint hodie à maioribus degeneres Britanni
sub captiuitate Calviniana. Expendant
velim imprimis, quàm

EPISTOLA.

è. fide veneant à Caluino Apostata disci-
 utibu plinam, & eam conferant cum
 s pro illa, quam viri miraculis, doctri-
 ddan nà & virtute clarissimi, per tot an-
 pensu norum periodos maioribus tradi-
 bene derunt; reperient prefectò quàm
 stoli procul à scopo Christiano eos ab-
 a ac egerit falsus libertatis & licentiæ
 luim amor; & in quantam, quod iam
 in lu dicam, induxerit seruitutem. Ste-
 roge. tit quidem more maiorum res Bri-
 pa. tannica, quamdiu stetit pietas
 & à fidei, & consensio cum Sede Apo-
 etita stolica: sed rupto nostrà etate hoc An-
 veta. sacro federe cum matre, lesòque glia.
 , & numine, quid aliud nisi indignatio
 pa. diuina expectari potuit. Sed qui-
 hoc bus demum initijs? Tentarunt
 nore primùm Angli, exeunte anno
 nco. 1391, Summi Pontificis auctorita-
 ram tem minuere, edito ridiculo decre-
 ho. to, ut potestas sacra, quam Chri-
 an. stus Catholicam esse voluit, & toti
 na. terrarum orbi necessariam, dein-
 am ceptis ultra Britannicum Oceanum

EPISTOLA.

non valeret. Sed hæc leuiores sunt hi
 Nemo repente fit summus, ut in
 virtute, ita & in vitijs. Et au
 ctore Augustino, nunquam hære da
 sis est primum peccatum. Sic ne io
 propter idololatriam primam e by
 uersa statim sūt regna Israëlitica xe
 Adolescebat adhuc malum Bro fl
 tannicum, & nouis peccatis enu lo
 tritum ita creuit sub annum 1527 &
 ut vetitis connubijs esset locus, in D
 ciperetque contemni Ecclesiæ au de
 Etoritas. Quid hic expectas? Prin a
 ceptus laicus, ausu inaudito, s tr
 Ecclesiæ Dei caput esse denunciati p
 & Lutheri Apostatæ reseratus C
 est ad nouitatem, nouamque ha ti
 resim aditus. Sunt certè graua in
 Principum peccata; sæpe etiam, la
 ut hic vides, ad summam impieta g
 tem via; & quæ facilis sit ad ple ti
 nam sub Diaboli tyrannide capti st
 uitatem. Quis iam erit, qui tanto n
 impetu, & per tot gradus, incli g
 natas res Angliæ aspiciens, atque c

EPISTOLA.

a sum his artibus ad hæreses eam festi-
 , ut nantem ; non statim pronunciabis
 it au euasisse miseram ex florente quon-
 hære dam regno , & degenerem à ma-
 ic ne ioribus. Hanc captiuitatem, Ba-
 im e bylonicam ne , an Britannicam di-
 litica xeris , non pugno. En saltem pro
 Bri flumine Babylonico , oceanum ma-
 s enu lorum ; en captiuorum vincula ,
 1527 & satellites Lutheri ministros.
 s , in Nondum in theatro fabulam suam Sco-
 e au dederat Calvinus : breui tamen tia.
 Prin adfuit , quando sub utroque sciep-
 o , s tro Britannico , inualuit princi-
 ciat pam licentia in diuinas leges ; in
 atus Clero vita malè sobria , & insci-
 hæ tia rerum diuinarum ; ac proinde
 zua in populo ingens morum corrupte-
 iam , la. Sic , inquam , laxatis ad omne
 eta genus vitiorum habenis , resera-
 ple tisque ad omnem nouitatem clau-
 pti stris Britannicis , ad suam etiam
 into nouitatis plenam tragædiam si-
 cli- gnum dedit Geneuensis hæresiar-
 que cha , qui è Scenâ in theatrum perso-

EPISTOLA.

natus prodijt, & antè fori rabu cer
 ta, iam voluit videri theologus cor
 destinatis in Scotiam Maffeni A
 pistore, & alio nescio quo sartore à I
 qui ex quodam religioso ordin ten
 Apostatae, euaserunt actores Cal nu
 uiniane fabulae, & ministri, eti
 dijs placet, quinti cuiusdam Euan ips
 gelij. Et erit iam qui non videat
 infelix hoc alterum, & boreale re Ini
 gnum, à maximis peccatis pro qu
 lapsum esse in hæresim: & totam gra
 pene, quanta quanta est, degenerent bus
 à maioribus euasisse Britanniam? rui
 Fecit sanè Deus, cum Mosaicam pro
 illam gentem, tam ad peccatum cea
 pronam videbat, ut sepius mone eor
 retur vocibus Prophetarum, & pra
 antè castigaretur etiam, quàm tra stin
 heretur in seruitutem. Nec nisi ex pre
 pletà fere iniquitatum mensurà, de
 Deus Ezechiam & Iosiam optimos ne,
 Principes è medio subduxit. Qui hoc
 bus non est monitis ad rectè viuen. Fa
 dum excitata Britannia? à viris Ba

EPISTOLA.

rabu certè magnis, & vitæ integritate
 ogus conspicuis, atque etiam à Sede
 ffeni Apostolica missis, prænunciata est
 rtor à Britannico Oceano ingruens hæc
 rdin tempestas. Nec defuit ibi infensè
 Cal numinis frequens indictum, mors
 ri, etiam optimorum Principum, ut
 tuan ipsi vidimus: & ne quid deesset, da-
 idea rum tantæ cladis è cælo signum est.
 le re Inibat enim annus à Christo 1556.
 pro quando ingens cometa in 8. libræ
 ntam gradu, mense Martio arsit, die-
 erem bus ferè 12. Sed nihil horum ter-
 am ruit, ad miserandum hunc casum
 icam pronam Britanniam; ut mihi li-
 tum ceat sæpiùs exclamare, excæcarè
 one eorum animos, qui nutu numinis ex-
 , & prænotione operam ad exitium de-
 tra- stinatur. Nec plura. Obsignaui ex-
 ex- pressionem temporis narrationè hæc
 ura, de rerum Britannicarum inclinatio-
 mos ne, à cuius infelici initio excurrit
 qui- hodie annus fere septuagesimus.
 en- Faxit Deus, ut quo felici exitu
 is Babyloniam totidem annorum

q. Maria Angl
 Regina A. 1558
 circa Nouembrii initio
 vide Fl. Rasmund
 lib. 6. cap. 10. n. 1.
 1. 2. 3. et Elfa-
 betha fuerit q
 spursi natalib; sui
 timent, ex parte R.
 cle sui regni, &
 regnavit ut altera
 Jezebel.

1558
 70
 1628
 Ergo A. 1628
 scripta forent
 ista p'sentia

EPISTOLA.

captiuitatem illā dissoluit: eodem
 hanc dirumpat Britannicam, &
 faciat ut exoriens Darius alter
 aut Angelus è cælo missus, Chri-
 stianæ libertatis assertor, seruitu-
 tem à nouis hominibus inuectā de-
 pellat: & malorum extirpator, to-
 mortalibus de salute dubijs suc-
 currat. Ite sanè vos, ite Ange-
 los veloces prophetica voce inuitati: e-
 inanite, incendium sopite, Huius
 istud Chaldaicum (ignem inter-
 pretor) extinguite vestris precibus,
 & Carolū regem serenissimū
 quem manet, si vult, hæc gloria, ad
 hoc nobile operæ pretium impellit.
 Deus hanc illi mētem inijciat, quæ
 regno periclitanti securitatem, &
 ipsi afferet vitam immortalem.

Habes vir clarissime plura quæ
 petebas. Duo inquam rerū capita
 felicia simul & infelicia. Tu alterū
 rum dāna: alterū expecta breui re-
 diturum. Inscriptio epistolæ anony-
 ma est: tempora accusabis. Vale.

Votum inane
 nam iste Carolus
 a Calvinianis
 A. . . tyranni-
 cæ capite est
 plexus.